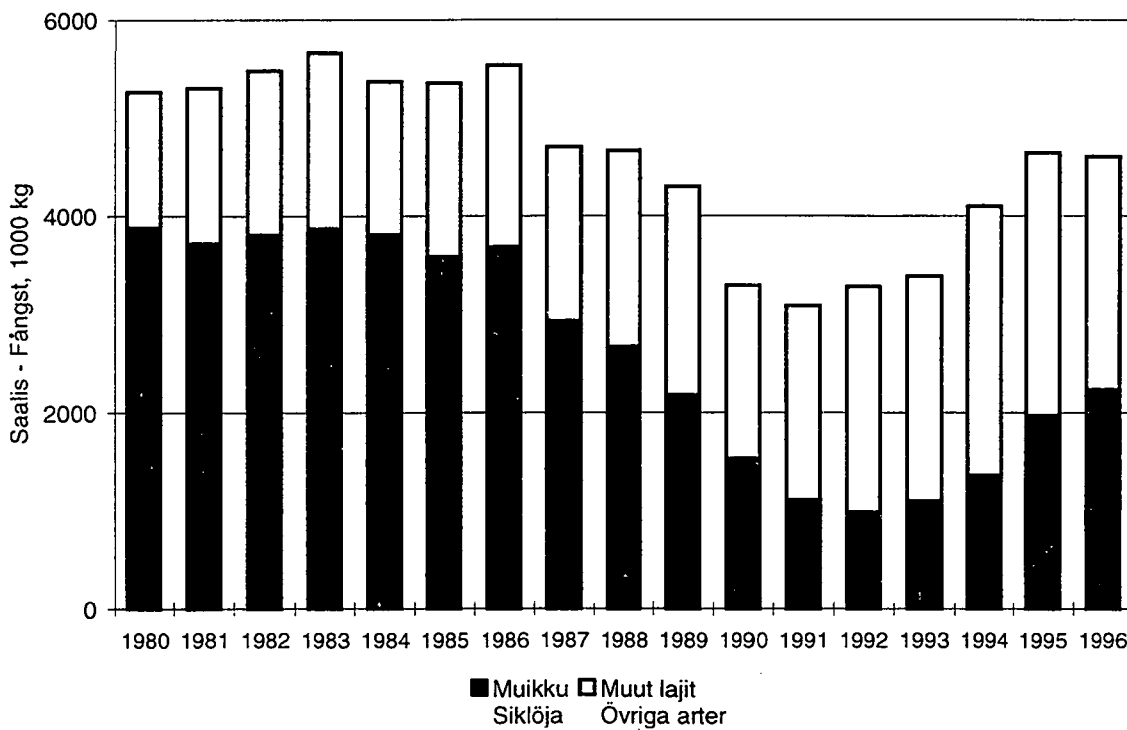

Ammattikalastus sisävesialueella vuonna 1996

Yrkesfisket i insjöområdet år 1996

Ammattikalastuksen saalis sisävesialueella vuosina 1980-1996
Fångsten i det yrkesmässiga fisket i insjöområdet åren 1980-1996

Ammattikalastus sisävesialueella vuonna 1996

Sisävesillä kalasti vuonna 1996 1 200 ammattikalastajaa, joista noin 230 kalastajaa sai pääasiallisen toimeentulonsa kalastuksesta. Sisävesien ammattikalastajien saalis vuonna 1996 oli 4 600 tonnia. Muikku on tärkein saaliskala sekä saaliin määrän että arvon perusteella mitattuna. Muikkusaaliit olivat alimmillaan, noin 1 000 tonnia, 1990-luvun alussa. Tämän jälkeen saaliit ovat kasvaneet. Vuoden 1996 muikkusaalis oli 2 200 tonnia.

Sisävesialueen ammattikalastuksen kokonaissaaliin arvo vuonna 1996 oli 38 miljoonaa markkaa, josta muikkusaaliin osuus oli noin 26 miljoonaa markkaa.

Laatuselvitys

Määritelmät

Sisävesialueen valtakunnallinen ammattikalastustilasto on laadittu vuodesta 1962 lähtien vuosittain. Vuodesta 1996 alkaen tilasto tehdään joka toinen vuosi. Tilastoinnissa arvioidaan ammattikalastajien määrä lääneittäin, saaliin määrä kalalajeittain läänikohtaisesti ja lisäksi muikkusaalis pyydyksittäin. Ammattikalastajaksi katsotaan henkilö, jolla on kalanmyyntituloja. Tulokset esitetään vuonna 1996 voimassa olleen läänijaon mukaisina.

Menetelmät

Sisävesialueen ammattikalastustilaston tiedot kerätään valtakunnallisella postikyselyllä sekä alueellisista tutkimuksista ja selvityksistä. Vuonna 1996 Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos teki alueellisia tutkimuksia tai seurantoja Inarijärvellä, Lokan ja Porttipahdan tekoaltailla, Tenjojoella, Tornionjoella, Kuhmon järvillä, Oulujärvellä ja Päijänteellä. Lisäksi vuoden 1996 tilastoinnissa käytettiin Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikön tekemää selvitystä Oulujärven troolikalastuksesta, Voimalohi Oy:n Hyrynsalmenreitintä järviä koskevaa selvitystä ja Jyväskylän yliopiston Puulaa koskevaa kalastustutkimusta. Alueellisten tutkimusten osuus kokonaissaaliista oli 20 prosenttia vuonna 1996.

Muita alueita koskevat tiedot sisävesien ammattikalastuksesta kootaan valtakunnallisella postikyselyllä kalastajilta. Valtakunnallinen kysely lähetetään niille Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sisävesien ammattikalastajarekisterissä oleville kalastajille, jotka eivät kuulu kyseisten alueellisten tutkimusten tai seurantojen piiriin. Rekisteriin pyritään saamaan kaikki kalastajat, jotka harjoittavat kalastusta myyntitarkoituksessa. Rekisterin päivitys on jatkuvaa. Päivitykseen osallistuvat Kalatalouden Keskusliiton jäsenjärjestöt, työvoima- ja elinkeinokeskusten (aikaisemmin maaseutuelinkeinopiirit) kalatalousyksiköt, eräät kalastusalueet, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen aluetutkijat sekä kalastajat.

Kyselylomake on vuosikohtainen ja se lähetetään tilastovuotta seuraavan vuoden alussa. Vastaamatta jättäneille lähetetään kaksi uusintakyselyä. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista.

Saaliin arvo on laskettu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen julkaisemien kalastajille maksettujen vuoden 1996 kalan keskihintatietojen perusteella (SVT Ympäristö 1997:6). Hinnat ovat merialueelta muikkua lukuunottamatta.

Vastauskato ja sen käsittely

Vuonna 1996 valtakunnalliseen kyselyyn vastasi 63 prosenttia kyselyn saaneista.

Valtakunnallinen kysely	n	%
Kalastaneet	364	51
Ei kalastusta	52	7
Lopettaneet	33	5
Vastaamattomat	266	37
Yhteensä	715	100

Valtakunnallisen kyselyn saalisarvioinnissa vastauskadon korjauksen ositusperusteina on käytetty kalastuksen osuutta kalastajan kokonaistuloista ja lääninä, jossa kalastaja pääosin kalastaa. Saalisarviossa oletetaan vastaamattomien käyttäytyvän vastanneiden tavoin.

Alueellisten tutkimusten tiedot perustuvat noin 320 kalastajan ilmoitukseen. Näissä tutkimuksissa vastauskato on korjattu tapauskohtaisesti riippuen perusjoukosta ja otannasta (alueelliset kalastusluparekisterit, väestörekisteriotanta). Valtakunnallinen kokonaisarvio saadaan laskemalla yhteen valtakunnallisen kyselyn ja aluetutkimusten tulokset.

Lajikohtaisista saaliista voi puuttua sivusaaliina ja ns. hoitokalastuksessa saatua kalaa. Kalastajarekisterin ajantasaisuudessa saattaa päivityksestä huolimatta olla puutteita etenkin satunnaisesti kalaa myyvien osalta.

Vertailtavuus

Vuonna 1990 kalastajarekisteri tarkistettiin perusteellisesti. Tarkistuksen seurauksena rekisterissä olevien kalastajien määrä väheni vuodesta 1989.

Vuodesta 1990 lähtien saalisarvio on laadittu lääneittäin. Sitä ennen se oli laadittu koko maata käsittäväksi tai vesistöalueittain.

Aikaisemmin sisävesialueen ammattikalastustilastoja on julkaistu Suomen Kalatalous - sarjassa vuosilta 1962 - 1990 (Suomen Kalatalous 47-50, 52-55, 58, 60) ja SVT Ympäristö - sarjassa (1993:9, 1994:1, 1994:13, 1996:6, 1996:14). Ammattikalastuksen aikasarjatilasto sisävesiltä vuosilta 1980 - 1991 on julkaistu kirjassa Kalatalous ajassa (SVT Ympäristö 1993:11).

Yrkesfisket i insjöområdet år 1996

År 1996 fanns det 1 200 yrkesfiskare i insjöområdet, av vilka ca 230 personer fick sin huvudsakliga inkomst från fisket. Yrkesfiskarnas fångst i insjöområdet var 4 600 ton år 1996. Siklöjan var den viktigaste arten, både vad det gäller fångstens mängd och värde. Siklöjefångsterna var som minst, ca 1 000 ton, i början av 1990-talet och har efter det ökat stadigt. År 1996 uppgick siklöjefångsten till 2 200 ton.

Totalvärdet för yrkesfiskets fångst i insjöområdet var 38 miljoner mk år 1996. Av detta stod siklöjan för ca 26 miljoner mk.

Kvalitetsutredning

Definitioner

Sedan år 1962 har man årligen uppgjort en riksomfattande yrkesfiskestatistik för insjöområdet. Från och med år 1996 kommer statistiken att göras vartannat år. Statistikföringen uppskattar antalet yrkesfiskare per län, värdet av fångsten av olika fiskarter, likaså per län samt siklöjefångsten per fångstredskap. Resultaten presenteras enligt länsindelningen år 1996.

Metoder

Uppgifterna för yrkesfiskestatistiken för insjöområdet insamlas genom en riksomfattande postförfrågan och via regionala undersökningar och utredningar. År 1996 utförde Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet regionala undersökningar och utredningar i Enare träsk, de konstgjorda sjöarna Lokka och Porttipahta, Tana älv, Torne älv, sjöarna i Kuhmo, Ule träsk och Päijänne. Dessutom användes en utredning av arbetskrafts- och näringsdistriktet i Kajanaland över trålfisket i Ule träsk, en utredning gjord av Voimalohi Oy över sjöarna längs Hyrynsalmistråten och en undersökning utförd av Jyväskylän universitet angående fisket i sjön Puula. Tjugo procent av fångsten bokfördes via de regionala undersökningarna år 1996.

Uppgifterna angående yrkesfisket i övriga insjöområden insamlas via en riksomfattande postförfrågan som skickas ut till fiskarna. Förfrågan skickas till de fiskare som finns upptagna i Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets register över yrkesfiskare, men inte bor i de områden som bokförs via de tidigare nämnda regionala undersökningarna. I registret försöker man få med alla de fiskare som bedriver fiske för försäljning. Registret uppdateras kontinuerligt. I uppdateringen deltar medlemsorganisationerna i Centralförbundet för Fiskerihushållning, fiskerienheterna vid arbetskrafts- och näringsdistriktet (tidigare fiskerienheterna vid landsbygdsnäringsdistriktet), vissa fiskeområden, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets egna regionala forskare och fiskarna själva.

Frågeformuläret gäller ett år och skickas ut i början av följande år. De som inte svarar får två påminnelseblanketter. Att fylla i blanketten är frivilligt.

Fångstens värde har beräknats på basen av de medelpriser fiskarna fått år 1996. Dessa publiceras av Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet (SVT Miljö 1997:6). Med undantag för siklöjepriset är priserna insamlade i havsområdet.

Saknade svar och behandlingen av dessa

År 1996 besvarades den riksomfattande förfrågan av 63 procent av dem som fått den.

Riksomfattande förfrågan	n	%
Personer som fiskat	364	51
Personer som inte fiskat	52	7
Personer som slutat fiska	33	5
Personer som inte svarat	266	37
Sammanlagt	715	100

För att korrigera för dem som inte besvarat förfrågan har man vid uppskattningen av fångsterna utgått från fiskets andel av fiskarens totalinkomst och det län i vilket han huvudsakligen fiskar. I uppskattningen har de som inte svarat antagits ha följt samma mönster som de som svarat.

Uppgifterna i de regionala undersökningarna baserar sig på data från ca 320 fiskare. Saknade svar har här korrigerats från fall till fall beroende på grundmängden och samplingen (regionala register över fiskelov och utdrag ur befolkningsregistret). Den riksomfattande totaluppskattningen fås genom att summera resultaten från den riksomfattande förfrågan och de regionala undersökningarna.

Då det gäller fångsterna av olika arter kan det fattas arter som tas vid sidan av andra fångster eller vid s.k. skötselbiske. Trots uppdateringen kan det också finnas brister i fiskarregistret, främst då det gäller personer som endast då och då säljer fisk.

Jämförbarhet

Fiskarregistret granskades noggrant år 1990. Som en följd av detta minskade antalet fiskare i registret jämfört med året förut. Från och med år 1990 gjordes uppskattningarna länsvis. Före detta hade de gjorts för hela landet eller skilt för olika vattenområden.

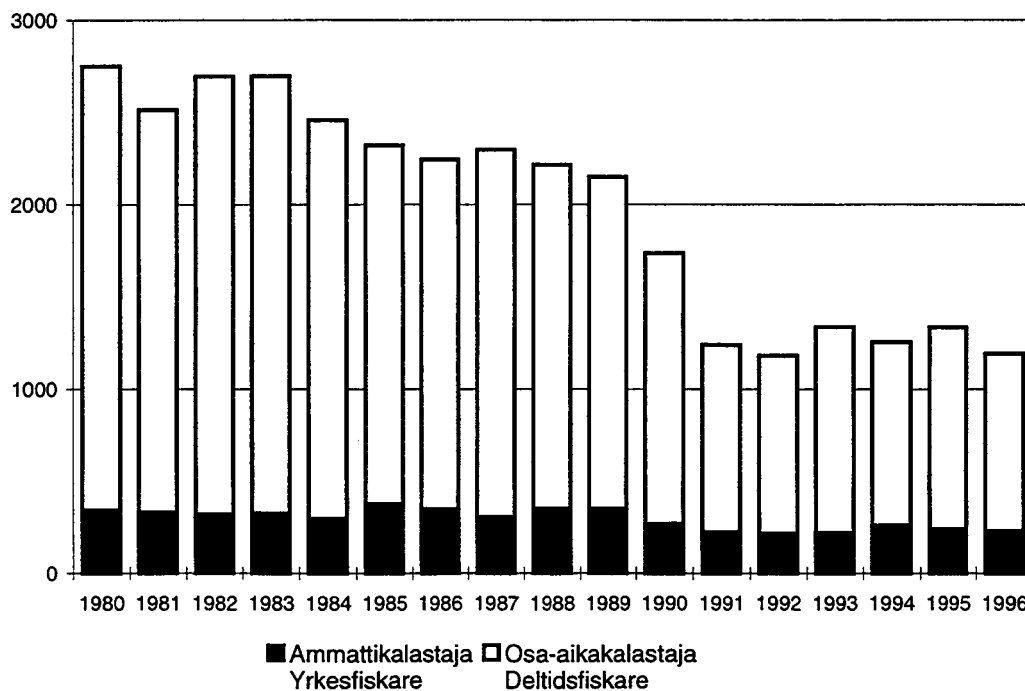
Tidigare statistik över yrkesfisket i insjöområdet har publicerats i serien Suomen Kalatalous - Finlands Fiskerier åren 1962 - 1990 (Finlands Fiskerier 47-50, 52-55, 58, 60) och i serien Miljö i Finlands Officiella Statistik, SVT (1993:9, 1994:1, 1994:13, 1996:6, 1996:14). Tidsseriestatistik för yrkesfisket i insjöområdet finns publicerad i boken Kalatalous ajassa (Fiskerihushållningen i tiden) (SVT Miljö 1993:11).

Ammattikalastajien määrä lääneittäin sisävesialueella vuonna 1996
Antalet yrkesfiskare länsvis i insjöområdet år 1996

	Kalastajia Fiskare
Uudenmaan lääni - Nylands län ja/och	
Turun ja Porin lääni - Åbo och Björneborgs län	55
Hämeen lääni - Tavastehus län	72
Kymen lääni - Kymmene län	65
Mikkelin lääni - St. Mickels län	202
Pohjois-Karjalan lääni - Norra Karelens län	133
Kuopion lääni - Kuopio län	102
Keski-Suomen lääni - Mellersta Finlands län	55
Vaasan lääni - Vasa län	27
Oulun lääni - Uleåborgs län	234
Lapin lääni - Lapplands län	247
Yhteensä - Totalt	1 192 ¹⁾

1) noin 230 sai vähintään puolet tuloistaan kalastuksesta

1) ca 230 fick minst hälften av inkomsten från fisket

Ammattikalastajien määrä sisävesialueella vuosina 1980 - 1996. Ammattikalastaja sai vähintään 50 % ja osa-aikainen ammattikalastaja alle 50 % tuloistaan kalastuksesta. Menetelmän muutos vuonna 1990.

Antalet yrkesfiskare i insjöområdet åren 1980 - 1996. Yrkesfiskare fick minst 50 % och deltidsfiskare under 50 % av inkomsten från fisket. Metoden ändrades år 1990.

Ammattikalastuksen saalis lääneittäin sisävesialueella vuonna 1996, 1000 kg
 Fångsterna i det yrkesmässiga fisket länsvis i insjöområdet år 1996, 1000 kg

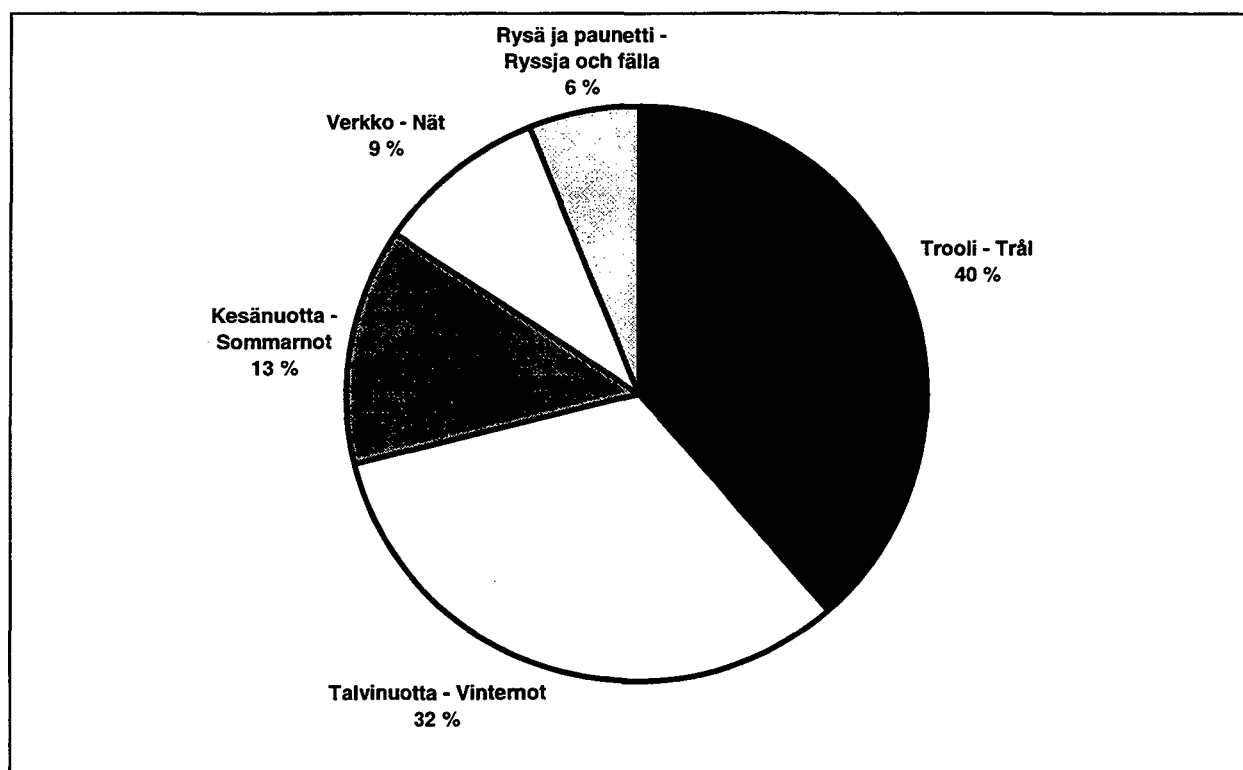
Lääni - Län	Hauki- Gädda	Muikku- Siklöja	Siika- Sik	Lohi- Lax	Taimen- Öring	Kirjolohi- Regnbåge	Kuore- Nors
Uudenmaan lääni - Nylands län ja/och Turun ja Porin lääni - Åbo och Björneborgs län	6	113	43	0	1	0	42
Hämeen lääni - Tavastehus län	8	92	36	0	1	0	21
Kymen lääni - Kymmene län	1	108	18	1	1	0	42
Mikkelin lääni - St. Mickels län	7	366	84	1	3	0	37
Pohjois-Karjalan lääni - Norra Karelens län	19	327	41	1	2	0	253
Kuopion lääni - Kuopio län	5	193	16	0	1	0	30
Keski-Suomen lääni - Mellersta Finlands län	3	105	18	0	1	0	46
Vaasan lääni - Vasa län	3	28	5	0	0	0	1
Oulun lääni - Uleåborgs län	38	657	72	0	2	0	145
Lapin lääni - Lapplands län	21	252	168	3	3	0	24
Yhteensä - Totalt	110	2 239	501	5	15	1	641
Saaliin arvo ¹⁾ - Fångstens värde ¹⁾ 1 000 mk	751	25 686	6 135	70	204	7	2 191

¹⁾ Saaliin arvo laskettu merialueen ammattikalastajille vuonna 1996 maksettujen kalastajahintojen mukaan ilman arvonlisäveroa

¹⁾ Fångstens värde beräknat på basen av de medelpris yrkesfiskarna i havsområdet erhållit år 1996 utan moms

Alle 0,5 tonnin saaliit on pyöristetty 0:ksi
 Fångster under 0,5 ton har avrundats till 0

Lahna- Braxen	Särki- Mört	Made- Lake	Ahven- Abborre	Kuha- Gös	Muut- Övriga	Yhteensä- Totalt
38	111	3	49	1	30	437
21	67	4	14	14	13	289
1	6	1	2	2	0	182
41	172	10	21	15	8	764
8	36	8	44	6	2	747
2	18	4	9	9	1	286
4	20	5	9	5	0	216
10	50	2	10	2	22	134
3	44	2	37	1	4	1 006
0	43	7	24	0	22	567
129	567	45	218	54	103	4 628
400	635	436	943	899	115	38 472

Ammattikalastuksen muikkusaalis pyydyksittäin sisävesialueella vuonna 1996
Siklöjefångsterna enligt fångstmetoder i det yrkesmässiga fisket i insjöområdet år 1996

SVT	<i>Suomen Virallinen Tilasto</i>	<i>Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos</i>
	<i>Finlands Officiella Statistik</i>	<i>PL 6, 00721 Helsinki</i>
	<i>Official Statistics of Finland</i>	<i>Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet</i>
		<i>PB 6, 00721 Helsinki</i>
		<i>Finnish Game and Fisheries Research Institute</i>
		<i>P.O. Box 6, FIN-00721 Helsinki, Finland</i>

Ammattikalastus sisävesialueella vuonna 1996

Sisävesien ammattikalastajien lukumäärät sekä ammattikalastuksen saaliit lajeittain ja lääneittäin.

Yrkesfisket i insjöområdet år 1996

Antalet yrkesfiskare och yrkesfiskets fångst artvis och länsvis i insjöområdet.

Commercial Fisheries in the Inland Waters in 1996

Tiedustelut
Förfrågningar
Inquiries

Anna-Liisa Tuunainen
0205 751 243 (international +358-205 751 243)
anna-liisa.tuunainen@rktl.fi

Julkaisun tietoja lainattaessa mainittava lähteeksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.
Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet bör nämnas vid referering av denna publikation.

<i>Julkaisujen myynti</i>	<i>Försäljning</i>	<i>Hinta – Pris:</i>	
Julkaisujen myynti / 3B 00022 Tilastokeskus Puh. (09) 1734 2011 Fax (09) 1734 2474	Publikationsförsäljning / 3B Statistikcentralen Tel. (09) 1734 2011 Fax (09) 1734 2474	50 mk	ISSN 0784-8455 Ympäristö ISSN 1237-1424
